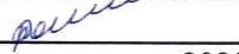

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Анастасія Большакова

_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з
навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА

_____ 2020 р.

**Силабус
навчальної дисципліни**

«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Освітня програма — Психологія

Спеціальність — 053 Психологія

Галузь знань — 05 Соціальні та поведінкові науки

Ступінь вищої освіти — бакалавр

Харків - 2020

Силабус склала к.ф.н., ст. викладач кафедри культурології Левіна Валерія Григоріївна

Силабус затверджено на засіданні кафедри культурології,
протокол № 1 від « 26 » серпня 2020 р.

Завідувач кафедри культурології

Тетяна БОСЕНКО

Голова групи забезпечення
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Завідувач кафедри
психології та педагогіки,
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Історія української культури
2	Викладач	Левіна Валерія Григоріївна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	valeriia_lievina@xdak.ukr.education
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5	Рік підготовки	1
6	Семестр	2
7	Лекції (год.)	20
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	10
9	Самостійна робота (год.)	60
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	3
12	Загальна кількість годин	90
13	Поточний контроль	Індивідуальне та фронтальне усне опитування, відповідь під час семінару; письмове опитування; есе-рефлексія; виступ з рефератом; виступ з презентацією; оцінка результатів неформальної освіти.
14	Підсумковий контроль	Залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна дозволяє ознайомити здобувачів з українською культурою як системною цілісністю у взаємозв'язку її традиційних та історичних форм, таких як мова, наука, освіта, література, архітектура, образотворче мистецтво, музика, системи релігійних поглядів, політика, правова і побутова культура, а також розвитком знання в системі культурних цінностей. У межах реалізації компетентнісного підходу до підготовки фахівців навчальна дисципліна має забезпечити формування вмінь та здатностей, пов'язаних з розумінням сутності вітчизняної культури, її історичних форм, проблем історико-культурних процесів в Україні.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Освоєння даного курсу має відбуватися на основі гуманітарних навчальних дисциплін шкільного курсу

Здобутий здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни «Історія української культури» досвід у вигляді системи знань, умінь, норм і цінностей стане теоретичним підґрунтям подальшого вивчення гуманітарних дисциплін у вищій школі.

2.3. Мета вивчення дисципліни – опанування здобувачами загальних закономірностей та головних етапів розвитку української культури, принципів її

періодизації та головних досягнень; набуття навичок диференціації основних художніх напрямів і стилів в історії вітчизняної художньої культури, а також фактичного матеріалу про творчу духовну спадщину найвідоміших її діячів; формування вмінь самостійного осмислення логіки культурно-історичного розвитку та місця української культури у світовому культурно-історичному просторі і часі.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

1. Ознайомити здобувачів з історіографією та джерелами української культури;
2. Сформувати уявлення про історичний та соціо-політичний контекст розвитку української культури;
3. Систематизувати знання здобувачів про хронологію основних етапів розвитку української культури та характерні особливості кожного з них зокрема;
4. Розкрити ідейне тло та стилі, властиві культурним епохам;
5. Визначити художні явища кожного з етапів української культури;
6. Охарактеризувати життєвий та творчий шлях провідних діячів української культури, їх ідеї, твори та внесок у національну та світову культурну скарбницю;
7. Узагальнити базові терміни, концепції та поняття з історії української культури.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Загальні компетентності:

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Професійні компетентності:

- Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження
- Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту

- Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини
- Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення.

2.6. Результати навчання

Вивчення даної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

- Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
- Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності
- Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
- Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва
- Використовувати засоби культури та мистецтва у процесі психологічного консультування
- Планувати, організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача; пропущені заняття відпрацьовуються; пропуски поточного та тематичного контролю відпрацьовуються. Форму і час відпрацювання здобувач та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії) передбачає взаємну толерантність (в тому числі міжгендерну, міжрасову та міжконфесійну) в академічних групах, повагу до думки іншого. У випадку виникнення конфліктних ситуацій у академічному колективі, вони мають відкрито обговорюватися та вирішуватися з викладачем. Плагіат, відсутність посилань на використані ідеї, концепції, джерела інформації, та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Порушенням академічної доброчесності вважається також хабарництво, підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність.

4. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Українська культура як складова світової культури

Тема 2. Витоки української культури.

Тема 3. Міфологічний простір давніх слов'ян.

Тема 4. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства

Тема 5. Культура на теренах України у XIII – XVII ст.

Тема 6. Козаччина як культурне явище

Тема 7. Українське бароко як системотворчий чинник української культури XVII–XVIII ст.

Тема 8. Українське національно-культурне відродження другої пол. XVIII – поч. XX ст

Тема 9. Соціокультурне життя в Україні XX ст. (піднесення 20-х та 60-х років)

Тема 10. Особливості та перспективи розвитку української культури на сучасному історичному етапі.

5. Методи навчання:

Лекція з елементами пояснення; лекція-бесіда; лекція-дискусія; демонстрація наочних матеріалів; дискусія; семінар-опитування; самостійна робота.

6. Форми та методи контролю:

Поточний, тематичний, підсумковий контроль. Індивідуальне та фронтальне усне опитування, відповідь під час семінару; письмове опитування; есе-рефлексія; виступ з рефератом; виступ з презентацією; оцінка результатів неформальної освіти.

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання для підсумкового контролю

Завдання підсумкового контролю складається з 2 теоретичних питань.

Відповідь на *теоретичне питання* вважається повною, якщо її зміст повністю відповідає програмі та містить всі необхідні факти та висновки.

Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою дисципліни;

- незнання сутності основних методів і прийомів отримання необхідних результатів.

Помилками вважаються:

- неточності визначень понять предметної області, формулювань;
- неволодіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

Недоліками є:

- непослідовний виклад матеріалу.

76 – 100% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також

здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

50 – 75 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

26 – 50 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0 – 25 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

7. Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Зараховано	A (відмінно)
85–89		B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Бойко О. А. Історія України. Київ: Академвидав, 2007. 688 с.
2. Бурдо Н. Б. Трипільська культура. Спогади про золотий вік / Н. Б. Бурдо, М. Ю. Відейко — Київ: Фоліо, 2008. 416 с.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу / О. Воропай. Київ: Фоліо, 2004. 512 с.
4. Заблоцька К. В. Українська і зарубіжна культура [Електронний ресурс] / К. В. Заблоцька — Донецьк: Східний видавничий дім, 2001. 372 с. Режим доступу: <http://www.ruthenia.info/txt/biletskv/istkul/index.html> вільний.
5. Історія світової та української культури : підручник для вищ. закл. освіти / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. — Київ: Літера ЛТД, 2006. 480 с.
6. Історія української культури: збірник матеріалів і документів / за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. — Київ: Вища школа, 2000. — 607 с.
7. Історія української культури (підручник) / за ред. В.А.Качкана, О.Б. Величка. - Київ: ВСВ “Медицина”, 2016. - 368 с.
8. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / М. В. Кордон — Київ: ЦУЛ, 2002. 508 с.
9. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / за ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника — Львів: Світ, 2005. — 568 с.
10. Павлова О.Ю. Історія української культури / О.Ю.Павлова, Т.Мельничук. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. - 340 с.
11. Українське мистецтво у полікультурному просторі : навч. посібник / за ред. О. П. Рудницької Київ: Ексоб, 2000. 208 с.
12. Шейко В. М. Культура України в глобалізаційному вимірі (історикометодологічні аспекти) : Монографія / В. М. Шейко ; Національна акад. мистецтв України, ін-т культурології. Київ, 2011. 624с.
13. Шейко В. М. Історія української культури: Монографія / В.М. Шейко. — Харків: ХДАК, 2001. 400 с.
14. Шейко В. М. Історія української художньої культури: підруч. / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська — Харків: ХДАК, 2003. 180 с.
15. Шейко В. М. Історія культури слобідської України: навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. Харків : ХДАК, 2012. 224 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://history.franko.lviv.ua>— довідковий сайт.
2. <http://ukrknuga.at.ua>— безкоштовна бібліотека української літератури
3. <http://litorpys.org.ua>— сайт, на якому зібрані в першу чергу першоджерела а також наукова література в галузі української культури та історії.
4. <http://www.history.org.ua> – сайт інститута історії України НАН України
5. <http://www.pamjatky.org.ua>—український пам'яткоохоронний ресурс

6. <http://www.etnolog.org.ua>– сайт інститута мистецтвознавства,
фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України
7. litopys.org.ua/krypcult
8. litopys.narod.ru/istkult
9. izbornyk.narod.ru
10. www.culturalstudies.in.ua
11. www.lib.ua-ru.net